

**Χαιρετισμός Πάμψη Κυρίτση, Γενικού Γραμματέα ΠΕΟ
Στην παρουσίαση της έκθεση του ΙΝΕΚ
για την Οικονομία και την Απασχόληση
Λευκωσία, 13 Δεκεμβρίου 2017**

Παρουσιάζεται σήμερα η «Έκθεση για την Οικονομία και την Απασχόληση 2017». Έχοντας υπ' όψιν ότι αυτή είναι η 14η στην σειρά, νομίζω μας δίνει το δικαίωμα να ισχυριστούμε ότι το ΙΝΕΚ –ΠΕΟ έχει καθιερώσει πλέον ένα θεσμό στο πεδίο της οικονομικής και κοινωνικής έρευνας της Κύπρου.

Πρόκειται για μια ουσιαστική συμβολή στην ανάλυση των αποτελεσμάτων και των προοπτικών της κυπριακής οικονομίας και βέβαια για ένα σημαντικό εργαλείο για όλους όσους δεν αρκούνται μόνο στην ανάλυση της κατάστασης αλλά ενδιαφέρονται και παλεύουν για την βελτίωση της.

Φέτος η αποτίμηση της κατάστασης γίνεται σε ένα περιβάλλον όπου ορισμένοι από τους δείκτες της οικονομίας, όπως ο ρυθμός ανάπτυξης, εμφανίζονται αισθητά βελτιωμένοι. Την ίδια ώρα όμως, τα στοιχεία και οι δείκτες που έχουν να κάμουν με τις εισοδηματικές και κοινωνικές ανισότητες και που καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βιώνουν τις επιπτώσεις από την νεοφιλελεύθερη φιλοσοφία διαχείρισης της οικονομικής κρίσης, καθ' άλλο παρά σημεία βελτίωσης εμφανίζουν.

Σε αυτό το κρίσιμο σημείο εστιάζεται η δική μας ανάγνωση.

Η ανάλυση των στοιχείων και των αριθμών, δείχνει ξεκάθαρα, ότι η πλήρης ευθυγράμμιση της κυβέρνησης με τις νεοφιλελεύθερες συνταγές σκληρής λιτότητας του ΔΝΤ και της Τρόικα, επέφερε μια αναδιάρθρωση του οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου της χώρας μας σε μια κατεύθυνση βαθιά συντηρητική όπου η κοινωνική προστασία και κοινωνική παρέμβαση αντικαταστάθηκαν από πολιτικές απορρύθμισης, φτωχοποίησης και διατάραξης της κοινωνικής ισορροπίας.

Η επαναφορά του καπιταλιστικού κύκλου στην φάση της ανάπτυξης, έχει στηριχτεί αποκλειστικά, στην μείωση των μισθών, την δραματική διεύρυνση της κοινωνικής ανισότητας και την συρρίκνωση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων, με αποτέλεσμα το βάρος από τις επιπτώσεις της καπιταλιστικής κρίσης και της οικονομικής ύφεσης να φορτωθεί μονόπλευρα και σχεδόν αποκλειστικά στους εργαζόμενους τους συνταξιούχους, τους μικρομεσαίους και γενικά στα αδύνατα στρώματα της κοινωνίας.

Επειδή όταν παρουσιάζουμε την αληθινή εικόνα και όχι το όμορφο κυβερνητικό αφήγημα, κάποιοι μας καταλογίζουν πολιτική και ιδεολογική σκοπιμότητα, σημειώνω ότι αυτή η εικόνα καταγράφεται ευδιάκριτα και στα στατιστικά

στοιχεία της ίδιας της Eurostat, αλλά είναι και η εικόνα που η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποχρεώνεται να παραδεχτεί στα συμπεράσματα της για το Ευρωπαϊκό εξάμηνο. Από εκεί αντιλαμβάνομαι προέρχονται κύρια και τα στατιστικά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται και στην Έκθεση που σήμερα παρουσιάζουμε.

Θεωρώ ότι τα ευρήματα της Έκθεσης του INEK μιλούν από μόνα τους. Χωρίς να επεκταθώ, θα σταθώ μόνο σε κάποια συμπεράσματα τα οποία θεωρώ πολύ σημαντικά:

-Κατά το 2018, μεταξύ των 16 πιο αναπτυγμένων χωρών της ΕΕ, η Κύπρος θα είναι η χώρα με το μεγαλύτερο παραγωγικό χάσμα, θα είναι δηλαδή η χώρα η οποία θα έχει εξαντλήσει περισσότερο από κάθε άλλη, τα περιθώρια που διαθέτει για να μην οδηγηθεί σε μακροοικονομικές ανισορροπίες.

- Ο δείκτης Gini ο οποίος καταδεικνύει το μέγεθος των ανισοτήτων μιας κοινωνίας φανερώνει για τη Κύπρο, διεύρυνση η οποία ήταν η πιο ραγδαία σε ποσοστό σε όλη την Ε.Ε. Το 2016 η Κύπρος έχει την 9η θέση υψηλότερης εισοδηματικής ανισότητας στην Ε.Ε. ενώ πριν την κρίση ήταν στο μέσο της κατάταξης. Στη δε κατάταξη ανάλογα με την ένταση της αναδιανομής υπέρ των πλουσιότερων, η Κύπρος μοιράζεται τις πρώτες θέσεις με την Βουλγαρία, Ουγγαρία και Σουηδία.

- Σύμφωνα με το Δείκτη Κοινωνικής Δικαιοσύνης του Bertelsmann Stiftung, ο οποίος συνυπολογίζει 44 επιμέρους κοινωνικούς δείκτες όπως την αγορά εργασίας, την φτώχεια, κοινωνική συνοχή, εκπαίδευση, υγεία κ.ά., για το 2017 η Κύπρος καταλαμβάνει την 21η θέση των 28 χωρών της Ε.Ε και είναι κατά πολύ χαμηλότερος από αυτόν που θα μπορούσε να δικαιολογήσει το επίπεδο ανάπτυξης της χώρας.

- Το 17,5% των μισθωτών απειλούνταν από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό το 2015 έναντι 13,0% το 2009. Στη διάρκεια της κρίσης σε κάθε δύο εργαζόμενους φτωχούς προστέθηκε και ένας τρίτος. Είναι η ισχυρή ένδειξη ότι υπάρχει και στην Κύπρο πλέον, μια ιδιαίτερη κατηγορία ανθρώπων που ενώ εργάζονται, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας επειδή οι αμοιβές τους είναι πολύ χαμηλές

-Συγκαταλέγεται ανάμεσα στις ελάχιστες χώρες μεταξύ των περισσότερο προηγμένων χωρών της ΕΕ στις οποίες υπήρξαν ιστορικά υψηλές μειώσεις της αγοραστικής δύναμης των μέσων μισθών αφού καταγράφεται υποχώρηση στο επίπεδο του 2002. Να σημειωθεί ότι η Κύπρος παρουσίασε μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας κατά 15%.

-Το εισόδημα του κεφαλαίου αντιθέτως παρέμεινε σταθερό. Η αναδιανομή εισοδήματος από την εργασία στο κεφάλαιο επιβεβαιώνεται, ξεκάθαρα από την

αύξηση του εισοδηματικού μεριδίου του κεφαλαίου % του ΑΕΠ το οποίο από 45,5% που ήταν πριν το 2013 έχει φτάσει στο 49,5% ενώ το μερίδιο των εισοδημάτων από εργασία από 54,5% έχει πέσει στο 50,5%

Υπολογίζεται ότι μόνο το 50% από τις μειώσεις στους μισθούς μετατράπηκε σε μείωση των τιμών. Το υπόλοιπο 50% μετατράπηκε σε αυξήσεις των κερδών.

- Το 25% των πιο εύπορων στην Κύπρο ιδιοποιήθηκε το 2016 το μισό περίπου εισόδημα της χώρας και το 25% των λιγότερων εύπορων το ένα δεκάτο.

- Με βάση το ποσοστό ανεργίας και υποαπασχόλησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Γραφείου Εργατικών Στατιστικών των ΗΠΑ, κατά την διετία 2013-2014, ένα στα τέσσερα άτομα που επεδίωκαν ή επιθυμούσαν να εργαστούν, αναγκάζονταν να βρίσκονται σε κατάσταση ανεργίας ή υποαπασχόλησης ενώ κατά το 2017, παρέμεναν σε κατάσταση ανεργίας ή υποαπασχόλησης ένα στα πέντε άτομα.

Φίλες και φίλοι

Θεωρώ ότι τα ευρήματα της έκθεσης εξηγούν εμπειριστατωμένα ποια είναι η σημερινή οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Τεκμηριώνουν με αυτό τον τρόπο και τις προτεραιότητες που έχουμε θέσει στο 27ο Συνέδριο της ΠΕΟ που έγινε το περασμένο μήνα.

Προτεραιότητες οι οποίες εστιάζονται στην επαναφορά των όρων απασχόλησης οι οποίοι έχουν διαφοροποιηθεί προς τα κάτω λόγω των συνθηκών που δημιουργήθηκαν το 2013, την διεκδίκηση των αναγκαίων θεσμικών μέτρων που να ενισχύουν την εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων και την προστασία της μισθωτής απασχόλησης, καθώς και στον αγώνα για επαναδιεκδίκηση κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία έχουν κουτσουρευτεί, ιδιαίτερα για τους συνταξιούχους και τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Για αναστήλωση του κοινωνικού κράτους, το οποίο κυριολεκτικά ξηλώθηκε τα τελευταία χρόνια με στόχο κοινωνική πολιτική που να μπορεί να προστατεύσει και να στηρίξει ουσιαστικά, τα αδύνατα στρώματα της κοινωνίας. .

Θα αγωνιστούμε για να εφαρμοστεί ολοκληρωμένα, όπως έχει συμφωνηθεί και ψηφιστεί από τη Βουλή, το ΓΕΣΥ. Για να επανέλθουν τα δικαιώματα των συνταξιούχων εκεί που ήταν πριν το κουτσούρεμα τους, για να επανεξεταστούν τα κριτήρια στήριξης των πολύτεκνων, των αναπήρων, των φοιτητών και των άλλων ευάλωτων ομάδων, να υπάρξει ξανά στεγαστική πολιτική, για να στηριχτούν οι άνεργοι, να προστατευτεί η κατοικία και η επαγγελματική στέγη των ανθρώπων που βρέθηκαν εκτεθειμένοι στις τράπεζες.

Προτεραιότητα αποτελεί επίσης η προστασία του συνταξιοδοτικού συστήματος, η διευθέτηση του χρέους του κράτους προς το ΤΚΑ και η επανεξέταση του ισοπεδωτικού πέναλτι του 12%, για όσους επιλέγουν αφυπηρέτηση στα 63.

Φίλες και φίλοι

Είναι νομίζω ξεκάθαρο ότι εμείς απορρίπτουμε τη λογική που θεωρεί τη μονόπλευρη λιτότητα και τη νεοφιλελεύθερη «αναδιάρθρωση» και απορρύθμιση, ως μονόδρομο.

Είναι ξεκάθαρο ότι υπάρχει εναλλακτική επιλογή, αλλά αυτή η επιλογή χρειάζεται ριζικά διαφορετική φιλοσοφία. Προϋποθέτει επιθετική πολιτική για επενδύσεις και ανάπτυξη, με το κράτος και ευρύτερα τον κοινωνικό τομέα της οικονομίας σε ρόλο ενεργητικό και πρωταγωνιστικό, για ανάπτυξη η οποία να δημιουργεί νέες, ποιοτικές θέσεις εργασίας και ταυτόχρονα να προωθεί την τόνωση της ενεργής ζήτησης με μέτρα στήριξης και σταδιακής ενίσχυσης της αγοραστικής δύναμης του λαού.

Το αντίθετο δηλαδή από την κατεύθυνση στην οποία κινείται ο προϋπολογισμός που έχει καταθέσει η κυβέρνηση Ν. Αναστασιάδη για το 2018 και έχει ψηφίσει η πλειοψηφία της βουλής ο οποίος είναι μια επανάληψη του ίδιου έργου, με περιορισμένες αναπτυξιακές δαπάνες και κουρεμένες κοινωνικές παροχές, που αναπαράγει και διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες.

Με στόχο την υλοποίηση αυτής της διαφορετικής φιλοσοφίας, η ΠΕΟ συμμετέχει ενεργά στη μάχη των εκλογών για να εκλεγεί στη προεδρία ο Σταύρος Μαλάς. Για απαλλαγή από τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές τις οποίες ακολουθεί πιστά η κυβέρνηση Αναστασιάδη και θιασώτης των οποίων είναι ασφαλώς και ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος. Για προοδευτική αλλαγή στη διακυβέρνηση του τόπου, με φιλεργατική και φιλολαϊκή πολιτική και που θα εξυπηρετεί τους πολλούς και όχι το συμφέρον των λίγων.

Φίλες και φίλοι,

Τελειώνοντας αυτή την σύντομη παρέμβαση μου, επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω όσους συνέβαλαν σε αυτή τη μελέτη. Ιδιαίτερα καλωσορίζω τον εξαίρετο επιστήμονα, και αγαπητό φίλο Ηλία Ιωακείμογλου τον οποίο και ευχαριστώ για την πολύχρονη και παραγωγική μας συνεργασία όλα αυτά τα χρόνια. Τέλος εκ μέρους του ΙΝΕΚ και της ΠΕΟ ευχαριστώ, και όλους εσάς που ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση και είσαστε εδώ για αυτή την παρουσίαση.